

[Kjær Rasmussen.]

folk uddanne her i Danmark. Det er i høj grad også et kulturelt spørgsmål, at man selv er i stand til at klare de opgaver.

Grønlandsministerens redegørelse var i høj grad danskerens syn på problemerne i det grønlandske samfund. Hvad vi egentlig mangler i denne debat, er grønlændernes syn på de grønlandske problemer. Ikke så meget grønlænderne i landsrådet eller de højt uddannede grønlændere; det, vi mangler, er, hvad den brede, såkaldt almindelige befolkning mener og tænker. Derfor synes vi, at tiden nu burde være inde til, at man foranstalter en stor sociologisk undersøgelse i Grønland. Der er megen skumlen og bitterhed i dagens Grønland. En bred undersøgelse af holdningen til væsentlige problemstillinger kunne utvivlsomt fortælle meget om, hvad den såkaldt almindelige grønlænder siger og mener om forholdene i landet. En sociologisk undersøgelse løser naturligvis ingen problemer i sig selv, det er vi godt klar over, og en sociologisk undersøgelse skaber heller ikke demokrati, det ved vi også, men vi tror alligevel, at en sådan undersøgelse ville kunne belyse nogle problemer for os andre, der skal være med til at bestemme Grønlands fremtid.

Rosing: Det må erkendes, at man både her i landet og i Grønland er spændt på denne debat, og hvad man kan få ud af den. Som ministeren i sin redegørelse berører, har der længe været debat om og kritik af den officielle Grønlandspolitik. Dette sker på møder, i grønlandske og danske blade, i pjecer og bøger. Efter min opfattelse af ministerens tankegang ville grønlænderne formå at gennemleve omstillingsprocessen, hvis bare man fortsætter den vedtagne Grønlandspolitik. Dette vil kunne lade sig gøre på visse områder, men på andre områder, navnlig på de menneskelige og efter min mening væsentligste områder, er en næsten uoprettelig skade sket, hvilket kendsgerningerne bedre kan fortælle.

I dag skal vi drøfte og prøve på at finde frem til en afklaring af problematikken Grønland. Det er vigtigt, at dette sker åbent og fordomsfrit. Det bliver en principdebat, hvor virkningerne af den førte politik konstateres, og ikke mindst, om virkningerne svarer til forventningerne. Efter denne kon-

statering af tingenes tilstand i Grønland i dag må folketingset og regeringen overveje, om der bør foretages korrektioner, hvilket statsministeren under sit besøg i Grønland i fjor i Grønlandsposten udtrykker således:

„Vi må først og fremmest være ærlige over for vor indhøstede viden, og vi må korrigere vore fejl.“

Som man ved, har jeg gennem årene været med til mange politiske beslutninger, ikke mindst i Grønlandsudvalget af 1960, som jeg var medlem af. Således er jeg som mine grønlandske og danske kolleger i udvalget ansvarlig for denne politik. Jeg skifter ikke mening fra den ene dag til den anden og forsvarer gerne udviklingsplanernes gennemførelse, fordi vi har et stort behov for det, men det er min opfattelse, at vor Grønlandspolitik burde kunne korrigeres her og dér, når det har vist sig, at virkningerne af en eller flere politiske beslutninger ikke svarer til forventningerne. Sådan gør man jo andre steder, også her i salen. Jeg har fulgt udviklingens gode og dårlige sider og er kommet til det resultat, at der burde foretages korrektioner.

Som ministerens redegørelse udtrykker, er den danske stats indsats økonomisk og arbejdskraftmæssigt stor. Materielt set er der i den forløbne tid sket store forbedringer — det har ministeren redegjort for — men trods forøget økonomisk indsats fra statens side er og bliver problemerne flere og større takket være befolkningsekspllosionen, forværrede klimatiske forhold, befolkningsflytninger og — om jeg så må sige — danskerens invasion i Grønland. Hele billedet, som ministerens redegørelse har malet, er dystert, og fremtiden er endnu mørkere.

For os grønlændere fortøner sig en endnu dystre tegning bag dette billede, og det er, at den førte politik, om end den har den bedste mening og den bedste vilje, ikke har ført os grønlændere den rette vej, nemlig til aktivitet og engagement for vor fremtid. Tværtimod medfører den passivitet, rodløshed, ligegyldighed, utilfredshed med tilstandene og alle andre nedbrydende kræfter. En menneskelig fast holdning og en fast indstilling til nutid og fremtid kan dog spores her og dér, men som en grønlandsk lærer skriver i Grønlandsposten: denne sammenlignes med en unge i et æg, der ikke må komme ud. Det kan ikke siges bedre.